

OBSAH

Upozornění	8
Používané zkratky	9
Oddíl A: Východiska	11
I. Vnitrostátní, mezinárodní a evropský rozměr práva	11
1. Úvodní poznámky	11
2. Vnitrostátní právo	11
3. Mezinárodní právo (= mezinárodní právo veřejné)	13
4. Právo Evropské unie (dříve také komunitární právo, právo Společenství)	15
Oddíl B: Mezinárodní právo	18
II. Mezinárodní právo (veřejné) – pojem, specifika, subjekty	18
1. Pojem a specifika mezinárodního práva	18
2. Subjekty mezinárodního práva	20
<i>a) Státy</i>	20
<i>b) Mezinárodní organizace</i>	22
<i>c) Další subjekty mezinárodního práva (zde se jimi dále nezabýváme)</i>	22
3. Koncepce vztahu mezinárodního a vnitrostátního práva	22
III. Pojem mezinárodní smlouvy a smluvního práva mezinárodního a vnitrostátního ...	23
1. Pojem a označení mezinárodní smlouvy, její části	23
2. Smluvní právo mezinárodní	24
3. Vnitrostátní právo mezinárodních smluv	24
4. Třídění mezinárodních smluv	25
<i>a) Počet smluvních stran</i>	25
<i>b) Možnost přístupu k mnohostranné smlouvě</i>	25
<i>c) Forma smlouvy</i>	25
<i>d) Úroveň sjednání smlouvy</i>	26

e) <i>Obsah smlouvy z hlediska věcného</i>	26
f) <i>Normativní obsah smlouvy, smlouvy „inter partes“ a „erga omnes“</i>	26
g) <i>Smlouvy „self-executing“</i>	27
5. Zásady mezinárodního smluvního práva	28
a) <i>Zásada „pacta sunt servanda“</i>	28
b) <i>Zásada dobré víry</i>	28
c) <i>Zásada smluvní volnosti a svobodné vůle stran</i>	28
d) <i>Zásada nezávaznosti smluv pro třetí strany</i>	29
e) <i>Zásada vyloučení zpětné působnosti smluv</i>	29
f) <i>Zásady lex posterior derogat legi priori a lex specialis derogat legi generali</i>	29
IV. Vznik mezinárodní smlouvy	30
1. Sjednání textu smlouvy	30
a) <i>Sondáž a expertní jednání</i>	30
b) <i>Přijetí a autentifikace textu</i>	30
2. Schvalování smluv	31
a) <i>Vnitrostátní procedura schvalování mezinárodních smluv</i>	31
b) <i>Kategorizace smluv podle Ústavy ČR pro účely schvalování</i>	31
3. Vyjádření definitivního souhlasu se smlouvou po jejím vnitrostátním schválení	32
4. Vstup smlouvy v platnost	34
5. Platnost a účinnost mezinárodní smlouvy. Prozatímní provádění smlouvy	35
6. Prezentace textu a jazyk smlouvy	36
a) <i>Smlouvy dvoustranné</i>	36
b) <i>Smlouvy mnohostranné</i>	36
7. Technické zajištění právního života smlouvy	37
8. Výhrady k mezinárodním smlouvám	37
a) <i>Pojem výhrady</i>	37
b) <i>Přípustnost výhrady</i>	38
9. Výklad mezinárodních smluv	38
10. Vyhlašování mezinárodních smluv v ČR	39
V. Mezinárodní smlouva v českém vnitrostátním právu. Její bezprostřední závaznost pro vnitrostátní subjekty (jednotlivce)	41
1. Úvodní předpoklad	41

2. Závaznost mezinárodní smlouvy v oblasti vnitrostátního práva	41
<i>a) Smlouvy, předmětem jejichž úpravy jsou vnitrostátní právní vztahy</i>	41
<i>b) Smlouvy přímo (legislativně technicky) použitelné na právní poměry vnitrostátních subjektů (smlouvy „self-executing“)</i>	43
<i>c) Aplikace a použití smlouvy</i>	44
3. Uvedení mezinárodní smlouvy do vnitrostátního práva	44
4. Odkaz na mezinárodní smlouvy (v ústavě, v jednotlivých zákonech) a jeho právní účinky	46
<i>a) Podmínky odkazu</i>	46
<i>b) „Právní síla“ (postavení) mezinárodní smlouvy ve vnitrostátním právu</i>	47
<i>c) Platnost mezinárodní smlouvy a její účinky z hlediska vnitrostátního práva</i>	48
<i>d) Vyhlášení mezinárodní smlouvy jako podmínka její přímé vnitrostátní závaznosti</i> . 49	
<i>e) Zvláštní kategorie mezinárodních smluv podle čl. 10a Ústavy</i>	49
<i>f) Vztah mezinárodních smluv a Ústavy ČR</i>	49
 Výňatky z Ústavy České republiky	 50
 Oddíl C: Právo Evropské unie	 52
 Úvodní informace o EU.....	52
 VI. Evropská integrace a vznik Evropských společenství a Evropské unie. Současný stav	 52
1. Základ evropské integrace po druhé světové válce.....	52
2. Nová metoda integrace: nadstátnost.....	53
3. Stadia integrace. Evropská společenství a Evropská unie	54
<i>a) Vznik a počáteční vývoj Evropských společenství</i>	54
<i>b) Vznik Evropské unie</i>	55
4. Povaha a právní postavení Společenství a Unie: nadstátnost (supranacionalita).....	57
5. Právní subjektivita Společenství a Unie.....	58
6. Charakter Evropské unie v současnosti.....	59
7. Smlouva o ústavě pro Evropu	60
8. Žhavá současnost – Lisabonská smlouva.....	61
9. Povaha Evropské unie z hlediska státoprávního.....	62

10. Rekapitulace systému EHS – ES – EU od počátku do současnosti	63
VII. Organizační struktura Evropské unie	64
1. Úvodní přehled organizační (institucionální) struktury ES a EU	64
2. Evropská komise.....	65
<i>a) Pravomoci Komise</i>	65
<i>b) Složení</i>	66
3. Rada Evropské unie.....	68
<i>a) Složení</i>	68
<i>b) Pravomoci</i>	68
<i>c) Hlasování v Radě</i>	69
<i>d) Výbor stálých zástupců (COREPER)</i>	70
4. Evropská rada	70
5. Evropský parlament.....	71
<i>a) Vývoj</i>	71
<i>b) Pravomoci</i>	71
<i>c) Složení</i>	72
6. Soudní dvůr EU	73
<i>a) Úvodní poznámky</i>	73
<i>b) Soudní dvůr (býv. Soudní dvůr ES)</i>	74
<i>c) Tribunál (býv. Soud prvního stupně)</i>	75
<i>d) Specializované soudy – Soud pro veřejnou službu</i>	75
<i>e) Procesní předpisy a senátní struktura soudů</i>	76
<i>f) Řízení před Soudním dvorem EU</i>	76
7. Účetní dvůr	78
8. Evropská centrální banka	78
9. Další pomocné orgány	78
10. Evropská investiční banka.....	78
11. Tzv. demokratický deficit v EU	79
VIII. Právní systém EU. Prameny unijního práva	80
1. Systém práva Evropské unie	80
2. Akty členských států (primární právo).....	81
3. Akty orgánů Unie (sekundární právo).....	82

<i>a) Druhy aktů Unie</i>	82
<i>b) Legislativní pravomoci a postupy Unie</i>	84
<i>c) Základní formální náležitosti aktů Unie</i>	85
4. Obecné zásady unijního práva.....	86
5. Evropský soudní dvůr jako tvůrce práva – právní povaha jeho rozhodnutí.....	86
6. Závaznost a aplikace unijního práva v členských státech.....	87
<i>a) Přímý účinek unijního práva</i>	87
<i>b) Přednost unijního práva</i>	87
IX. Vynucování unijního práva	89
1. Řízení proti členskému státu, který porušil povinnost stanovenou unijním právem	89
<i>a) Řízení před Komisí v rámci její kontrolní pravomoci</i>	89
<i>b) Fáze soudního řízení (před Soudním dvorem)</i>	90
<i>c) Postih státu, který nerespektuje rozhodnutí SD (čl. 260 SFEU)</i>	91
2. Řízení proti jednotlivci, který porušil povinnost stanovenou unijním právem.....	93
Příloha 1: Ukázka rozsudku ESD ve věci Komise proti ČR	95
Příloha 2: Okruhy ke zkoušce	98